

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/84/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118218248
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118218248.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom kancelárie Mýtňa 48, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava, IČO: 37 927 795, proti žalovanej: I. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, XXX XX A., o zaplatenie 758,32 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 7Csp/239/2018-53 zo dňa 27.marca 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobca nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Súd žalobu žalobcu zamietá.

II. Žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne posúdil okrem iného ustanovením § 52 odsek 1, 3, 4 a 5, § 53 odsek 1, 5, 9, § 54a, § 103 odsek 2, druhá veta, zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 odsek 1, 2, § 9 odsek 1, 2, § 11 odsek 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“). O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, (ďalej len „C.s.p.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca žalobou doručenu súdu dňa 21.12.2018 žiadal, aby súd žalovanú zaviazal zaplatiť mu sumu vo výške 758,32 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z dlžnej sumy od 05.03.2016 do zaplatenia, ako aj trovy konania. Medzi právnym predchodcom žalobcu spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. a žalovanou bola dňa 20.05.2015 uzatvorená Zmluva o pôžičke, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 751,50 eur, ktorú sa zaviazala splácať v mesačných splátkach v počte 35, vo výške 30 eur, RPMN predstavovalo 26,63 %, odplata 26,63 %, fixná ročná úroková sadzba bola vo výške 26,63 % a termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na apríl 2018, priemerná hodnota RPMN bola 37,67 %. Z prehľadu splátok a úhrad mal súd za preukázané, že z poskytnutej sumy pôžičky zaplatila žalovaná žalobcovi sumu vo výške 123,48 eur. Predžalobnou upomienkou zo dňa 30.12.2015 právny predchodca žalobcu upozornil žalovanú na možnosť zosplatenia úveru, nakoľko je v omeškaní so splátkou splatnou v

mesiaci október 2015. Predžalobná výzva bola žalovanej doručená dňa 13.01.2016. Listom zo dňa 28.02.2016 právny predchodca žalobcu zosplatnil úver a vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 758,87 eur. Z prehľadu splátok a úhrad mal súd za preukázané, že žalovaná zaplatila splátku splatnú dňa 18.09.2015. Splátku splatnú dňom 20.10.2015, ako aj nasledujúce už nezaplatila. Z obsahu listín predložených žalobcom vyplýva, že žalobca pristúpil k zosplatneniu úveru listom zo dňa 28.02.2016. S poukazom na to, že v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka k zosplatneniu dlhu v spotrebiteľskom zmluvnom vzťahu možno pristúpiť až po troch mesiacoch od omeškania so zaplatením splátky, a ak by sa vychádzalo z predpokladu, že veriteľ s odbornou starostlivosťou dodržal dobu 3 mesiacov (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), je podľa názoru súdu zrejmé, že premlčacia doba v predmetnej veci začala plynúť najneskôr v novembri 2015. Zdá sa však, že dlžnou splátkou, pre ktorú nastalo zosplatnenie úveru - de fault je už splátka splatná v októbri 2015, potvrdzuje to predžalobná upomienka žalobcu zo dňa 30.12.2015. Žaloba bola súdu doručená dňa 21.12.2018, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, ktorá podľa názoru súdu podľa § 103 Občianskeho zákonníka začala plynúť od nezaplatenej splátky splatnej v októbri 2015. Nárok žalobcu je v celom rozsahu premlčaný, žaloba žalobcu bola zamietnutá.

4. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. inštancie zmenil tak, že zaviazže žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 665,71 eur, s úrokom z omeškania vo výške 5,05% p.a. zo sumy 665,71 eur od 5.3.2016 do zaplatenia, to všetko v lehote do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a prizná žalobcovi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia podľa pomeru úspechu v spore. Ďalej navrhol, aby odvolací súd konanie v časti o zaplatenie sumy 92,61 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % p.a. zo sumy 92,61 eur od 5.3.2016 do zaplatenia zastavil. Podľa odvolateľa rozhodnutie súdu I. inštancie nie je správne z dôvodu, že počiatok plynutia premlčacej doby celého ním uplatneného nároku aplikoval od splátky splatnej dňa 20.10.2015, t.j. prvej riadne a včas neuhradenej splátky úveru. Ak by súd I. inštancie správne právne posúdil premlčanie pohľadávky, použil by ustanovenie § 103 prvá veta Občianskeho zákonníka na posúdenie premlčania splátok splatných do zosplatnenia celého úveru, t.j. premlčaniu podľa tohto ustanovenia by vzhľadom na začatie sporu dňa 21.12.2018 mohli podliehať splátky splatné od 20.10.2015 do 20.12.2015. Premlčanie zosplatneného celého úveru (pozostávajúceho zo splátok predchádzajúcich zosplatneniu, ku ktorému došlo dňa 19.2.2016, tj. splátok splatných od 20.1.2016 a nasl.) by posúdil podľa § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka. Listom zo dňa 28.2.2016 bol zosplatnený celý úver ku dňu 19.2.2016. Žaloba bola na súde podaná dňa 21.12.2018 a tak časť zosplatneného úveru pozostávajúceho zo splátok predchádzajúcich zosplatneniu splatných od 20.1.2016 premlčaná nie je, keďže nárok bol na súde uplatnený v rámci plynutia 3-ročnej premlčacej doby, ktorá pre predčasne zosplatnenú časť úveru začala v zmysle ust. § 103 druhá veta OZ plynúť od 21.1.2016. Ak by totiž mala začať plynúť premlčacia doba celého dlhu od splatnosti prvej omeškanej splátky, ako ustálil súd I. inštancie, došlo by v rozpore so zákonom k posunutiu začatia plynutia premlčacej doby pred okamih splatnosti všetkých omeškaných splátok nasledujúcich po splatnosti prvej z nich.

5. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné:

9. Z obsahu spisu vyplýva, že Notárskou zápisnicou č. N XXXX/XXXX NZ XXXXX/XXXX V. XXXXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX došlo k zlúčeniu spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. so spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s. a spoločnosťou VÚB leasing, a.s. Právny predchodca žalobcu spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. a žalovaná dňa 20.05.2015 uzatvorili Zmluvu o pôžičke, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 751,50 eur, ktorú sa zaviazala

splácať v mesačných splátkach v počte 35, vo výške 30 eur, RPMN predstavovalo 26,63 %, odplata 26,63 %, fixná ročná úroková sadzba bola vo výške 26,63 % a termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na apríl 2018, priemerná hodnota RPMN bola 37,67 %. Celková čiastka úveru predstavovala 1.050,00 eur. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že z poskytnutej sumy pôžičky zaplatila žalovaná žalobcovi sumu vo výške 123,48 Eur. Predžalobnou upomienkou zo dňa 30.12.2015 právny predchodca žalobcu upozornil žalovanú na možnosť zosplatenia úveru, nakoľko je v omeškaní so splátkou splatnou v mesiaci október 2015. Zároveň upozornil žalovanú, že ak nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 10/2015 do 5.2.2016, právny predchodca žalobcu zosplatní úver v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka. Predžalobná výzva bola žalovanej doručená dňa 13.01.2016. Listom zo dňa 28.02.2016 právny predchodca žalobcu zosplatnil úver a vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 758,87 eur.

10. Podľa ustanovenia § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

11. Podľa ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

12. Podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

13. Podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

14. Podľa ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

15. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie na predmetný prípad správne aplikoval už platné a účinné ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka, ktoré tak súdom dáva možnosť ex offo skúmať, či žalobcom uplatnené právo na zaplatenie dlhu zo strany spotrebiteľa nie je premlčané. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na dôvodovú správu, ktorá hovorí, že: „Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t.j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie.“ Z uvedeného ustanovenia teda možno vyvodiť oprávnenie súdov ex offo prihliadať na premlčanie v prípade spotrebiteľských sporov, avšak s poukazom na prechodné ustanovenie § 879v Občianskeho zákonníka, tak súdy môžu postupovať len v prípade konaní začatých po účinnosti uvedeného ust. § 54a Občianskeho zákonníka, t.j. po 05.12.2018. Vzhľadom na to, že v predmetnom prípade bola žaloba podaná na súd dňa 18.12.2018, t.j. už za účinnosti ust. § 54a Občianskeho zákonníka, bolo možné ust. § 54a Občianskeho zákonníka v predmetnom prípade aplikovať.

16. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku v bode 16 správne konštatoval, že „premlčacia doba v predmetnej veci začala plynúť najneskôr v novembri 2015. Zdá sa však, že dlžnou splátkou, pre ktorú

nastalo zosplatnenie úveru - de fault je už splátka splatná v októbri 2015, potvrdzuje to predžalobná upomienka žalobcu zo dňa 30.12.2015. Žaloba bola súdu doručená dňa 21.12.2018, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, ktorá podľa názoru súdu podľa § 103 Občianskeho zákonníka začala plynúť od nezaplatenej splátky splatnej v októbri 2015. Súd je toho názoru, že právny úkon zosplatnenia dlhu by mal podľa názoru súdu obsahovať údaj a to presné určenie nezaplatenej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. Práve totiž od splatnosti tejto splátky začína plynúť premlčacia doba podľa § 103 OZ.“

17. Pre posúdenie toho, či v danej veci došlo k premlčaniu uplatneného nároku sú právne významné nasledujúce skutočnosti.

18. Premlčanie je objektívnou skutočnosťou nezávislou na vedomosti veriteľa či dlžníka. Vyžaduje márne uplynutie premlčacej doby stanovenej zákonom spojené s nevykonávaním subjektívneho práva veriteľom. (porovnaj Rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/146/2008)

19. Zákon v ustanovení § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka stanovuje kedy začína plynúť premlčacia doba v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej splátky stane zročný celý dlh. Nepochybne je to odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Nesplnenie niektorej splátky logicky predchádza žiadosti veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky.

20. V zmysle ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka si môžu strany dojednať klauzulu o splatnosti celého dlhu pre nezaplatenie čo i len jednej splátky. V dôsledku existencie takéhoto dojednania bude môcť veriteľ požadovať nielen zaplatenie konkrétnej splátky, ale celého dlhu. V takomto prípade plynie všeobecná trojročná premlčacia lehota nielen pre konkrétnu splátku, ale pre celý dlh. Toto právo si však veriteľ môže uplatniť iba do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Ak si toto právo veriteľ neuplatní, môže opätovne požadovať iba plnenie príslušnej splátky.

21. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaná zaplatila splátku splatnú dňa 18.9.2015. Žaloba bola podaná na súd elektronicky dňa 18.12.2018, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, ktorá podľa § 103 Občianskeho zákonníka začala plynúť až od nezaplatenej októbrovej splátky roku 2015. V čase vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru bol žalovaný preukázateľne 3 mesiace v omeškaní s úhradou splátky splatnou dňa 20.10.2015. Keďže žaloba bola doručená súdu až dňa 18.12.2018, nárok žalobcu je premlčaný. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu ohľadne plynutia premlčacej doby. Zmluvné strany si dohodli plnenie v splátkach. Vyhlásením predčasnej splatnosti začala plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky aj pre splátky, ktorých splatnosť ešte nenastala. Pokiaľ ide o splátky, ktorých splatnosť nastala pred vyhlásením predčasnej splatnosti, premlčacia doba plynie od ich splatnosti. Vo vzťahu k týmto splátkam nezačína plynúť nová premlčacia doba.

22. Nemožno teda súhlasiť s tvrdením žalobcu, že premlčaniu môžu podliehať len splátky splatné od 20.10.2015 do 20.12.2015 a časť zosplatneného úveru pozostávajúceho zo splátok predchádzajúcich zosplatneniu splatných od 20.1.2016 premlčaná nie je. V tomto prípade by si žalobca sám určoval stanovením nejakej lehoty začatie plynutia premlčacej doby.

23. Premlčacia doba vo vzťahu k celej neuspokojenej pohľadávke začne plynúť od splatnosti nesplnenej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok.

24. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 4.4.2019 žalobca podal návrh na zmenu strany sporu na strane žalobcu, na základe Rámцovej zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorá bola uzatvorená medzi žalobcom a spoločnosťou Intrum Slovakia, s.r.o.. Uznesením zo dňa 18.4.2019 sp.zn. 7Csp/239/2018-52 súd prvej inštancie návrh žalobcu na zmenu strany sporu na strane žalobcu zamietol. V odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobca podal návrh na zmenu strany sporu dňa 4.4.2019, avšak súd v danej právnej veci rozhodol rozsudkom dňa 27.3.2019. Súd mal za to, že hoci § 80 C.s.p. takto vzniknutú situáciu neupravuje, pripustenie zmeny strany sporu po tom, čo súd rozhodol vo veci samej, nie je možné, nakoľko prípadným následným procesným rozhodnutím o zmene žalobcu by sa rozsudok vo veci samej vzťahoval na nového žalobcu, a teda na vzťah, ktorý súd ani v konečnom rozhodnutí neposudzoval, a navyše žalovaný by nemal možnosť na takúto zmenu reagovať, čím by v konečnom dôsledku došlo ku porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p. rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

26. Podľa ustanovenia § 255 odsek 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa odseku 2, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalobca nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej žiadne trovy nevznikli, preto sa jej náhrada nepriznáva.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).